

hotela volitvena komisija utruditi St—ovce, češ, da se bodo naveličali čakati in da grejo domu, tako pa potem zmaga Br. — Al St—ovci so uganili to nakano, zato pa jo razkačeni udarijo v mesto ter viharo zahtevajo, da se pri tej priči prične glasovanje! F—njci, ki so se bili čakaje upijali, bili bi napadli mestno hišo, ako se ne bi bilo spolnilo njihovo zahtevanje. Prvi so imeli glasovati vaščanje, F—njci pa zadnji, češ, da se vendar kdo naveliča čakati. Al nikomur se ni mudilo domu. Da se glasovanje hitreje dovrši, zato so zahtevali, da ne bi glasovali posamezno, ampak da naj kar zapišejo, da vsa F—nya glasuje za St. Ako jim ne bi bila komisija tega privolila, kar pobili bi jo bili. Pozno zvečer je bila dovršena volitev in St. bil razglašen za poslanc. Volilcem njegovim se je reklo, naj gredó domu; toda odgovorili so, da ne gredó, dokler ni podpisan zapisnik. In res čakali so do polnoči. Po predbranem podpisanim zapisniku se pa mirno razidejo. In tako je bilo viharne volitve konec.

Tako se vršijo volitve na Ogerskem. Ta, ki smo jo tukaj popisali, je še prav mirna bila, ker ni bilo krvavih glav!

## Sporočilo o VII. odborovi seji

### slovenske Matice v Ljubljani.

Bila je ta seja 4. julija v mestni dvorani vpricho 12 domačih in 1 vnanjega odbornika (g. Božidara Rajča). Prvosednik dr. Vončina pozdravi najprej obče spoštovanega, v kratkem vnovič potrjenega župana dr. E. Costo v imenu slovenske Matice, ktera si je svesta, da bodo smeli tudi vprihodnje zbirati se njeni udje v tej častiti dvorani, in naznani, da po posebnem telegramu slovenski poslanci iz Dunaja srčno pozdravljajo zbrane Matičine odbornike. „Slava“ županu, „slava“ našim poslancem! radostni zakličejo vsi pričujoči.

Ker je zapisnik poslednje odborove seje znan po „Novicah“, se koj potrdi, in tajnik gosp. prof. Lé sar poroča o važnejših dopisih, novih udih, razprodaji in tiskanji družbinah knjig itd. tako-le:

„Slavni odbor! Od zadnje odborove seje, ki je bila 7. marca t. l., pomnožilo se je število Matičinih udov za 95, med kterimi je 9 ustanovnikov in 86 letnikov, tako da je glavni knjigi zadnja številka 1251.

Izmed dopisov navajam:

1. Državni pravdniki v Trstu in Ljubljani se zahvaljujejo za knjige, ki jih jima je odbor za njune kaznilnice podaril v VI. seji.

2. Dr. Jož. Muršec, profesor na viši realki v Gradcu, je 13. maja odgovoril, „da mu je čisto po volji, kar je odbor v VI. seji določil gledé obresti Matici darovanega stotnjaka, to je, državnega dolžnega pisma za 100 gold., ktero je sporočil v podporo Slovencem na zagrebškem vseučilišču.“ — Da sklep slavnemu odboru skličem v spomin, pristavim ga tu; glasi se tako-le: „Za obresti tega dolžnega pisma naj se Matičine knjige pošiljajo slovenskim učencem na zagrebški akademiji, dokler ni vseučilišča v Zagrebu.“ Naj slavni odbor danes odloči, kako da se ima izvrševati ta sklep, in sicer:

a) koliko iztisov vsake knjige se ima pošiljati?

b) komu se bodo pošiljale knjige, da jih razdeli med slovenske akademike?

3. Gosp. Anton Balon piše to-le: 1864. l. sem pristopil k Matici kot ustanovnik, a zemljevida slovenske zemlje nisem prejel; prosim toraj, da se mi zemljevid pošlje z letošnjimi Matičinimi knjigami. Kaj o tej prošnji pravi slavni odbor?

4. Furlani Josip, duhovnik v pokoji goriške nadškofije prosi, da se izmed ustanovnikov prepiše med

letnike, a da se mu prva petina njegove ustanovnine vpiše za letnino za pet let. — Naj odbor danes določi, ali se Furlaniju želja spolni ali ne.

5. Goriška okrožna sodnija prosi Matičinih knjig za ondašnje kaznilnice. Naj se tudi ta prošnja reši v današnjem zboru.

Ker se je g. dr. Vojska preselil iz Ljubljane, g. Peter Kozler pa iz Dunaja v Ljubljano, zato se je oni odbornik vpisal med vnanje, ta pa med ljubljanske odbornike.

Kar je bilo v zadnji seji naročeno, dovršilo se je tako-le: Že 8. marca se je g. dr. Miklošič-u odposlala odborova prošnja, da bi blagovolil Matici podariti po enem iztisku vseh svojih knjig, ktere še ima. Niti odgovora niti knjig pa še ni prejela Matica. — Knjigi „štirje letni časi“ in „rudninoslovje“ ste donatisnjeni; — Marnove „česke slovnice“ so nam došle štiri natisnjene pôle; a zvedeli smo danes iz zasobnega pisma, da je tisk dovršen; v koliko iztisih, to nam ni bilo povedano. „Narodni koledar“ se tiska in dovrši še do konca tega meseca. — Presojevalci „Žepičeve latinske čitanke“ in P. Ladislavove „slovnice latinske“ še niso dovršili svojega posla. — Danes ima slavni odbor dovršenima knjigama: „štirje letni časi“ z 3000 iztisi in „rudninoslovja“ z 2000 iztisi določiti prodajalno ceno. Ker se „Koledarju“ in „česki slovnici“ danes še ne dá določiti cena, zato menim, da bode odbor pooblastil predsedništvo, da jo primeri „koledarju“, pisatelju Marnu pa, da jo po dogovoru s predsedništvom nastavi slovnici. — Brž po dovršenem tisku se knjige razpošljejo udom in lahko skliče 3. občni zbor. Naj pa slavni odbor danes sklene, ali se tudi letos vse tri knjige pošljejo letnikom, ali naj to stvar določi 7. §. Matičinih pravil. Če se sklene prvo, naj knjigam tudi za Matičine ude ostane prodajalna cena. Le njemu, ki ob enem kupi najmanj 5 iztisov, naj se prepusté po ceni, po kteri se prepuščajo bukvarjem. To naj velja tudi o dijakih.

Ker je skoro gotovo, da do 1. januarja 1868. leta pristopi še kdo k Matici, zato bi kazalo, da se letošnje tri knjige dadé vsem novim družbenikom, ako ali ustanovnino ali letnino odrajtajo za 1867. leto.

Novih rokopisov za prihodnje leto Matica ni še prejela nikakoršnih. Tudi se nam ni naznanilo, ali bode moč že prihodnje leto izdati zemljepisni, zgodovinski in statistični popis Slovenskega Štajerja, kterega so obljubili štajerski rodoljubi. To je vzrok, da je tajnik kot odbornik storil nasvet, ki stoji zadnji na današnjem dnevnem redu.

O razprodavanji Matičinih knjig imam poročati to-le: Iz računa, o kterem bode poročal g. blagajnik, bode razvideli, da se je knjig prodalo za 110 gold. 47 kr. Ako se temu znesku prišteje še 74 gold. 68 kr., ki bi ga bil na kant prišli bukvar Oton Wagner imel plačati za prodane Matičine knjige, narastel bi na 185 gold. 15 kr. Zdi se mi potrebno, da to stvar nekoliko bolj razjasnim slavnemu odboru. — Po odborovem sklepu, da se družbine knjige na razprodajo dadé vsem bukvarjem, ki se oglašé za razprodavanje, izročilo se je tudi ljublj. knjigarju Wagner-ji 100 iztisov „Zgodovine“, „Koledarja“, „Vojvodstva kranjskega in Koroškega“, pa po 50 iztisov. Gosp. predsednik in poročajoči tajnik slišavša glas, da Wagner omahuje, zahtevala sta od njega račun, kteri je kazal, da je ta bukvar Matičinih knjig prodal toliko, da Matici po odbitih odstotkih, njemu privoljenih, ostaja 74 gold. 68 kr. Ker pa z računom ni poslal denarja, zato sva mu drugi dan vzela vse še neprodane iztise, za omenjeni znesek pa sva si za zastavo izbrala toliko — nemških in slovenskih — knjig, da Matica, ako se te knjige po nastavljeni ceni poprodajo, ne bode trpela nobene škode. Vrh tega je

g. predsednik za omenjeni znesek tožbo vložil pri sod-niji. Ako Matica pri Wagnerjevem premoženju zatme omenjeni znesek, povrnila se mu bode ta zastava. — Naj slavni odbor danes odobri to predsednikovo in taj-nikovo ravnanje.

Galac, bukvar v Zagrebu, in Schimpff, bukvar v Trstu, še nista poslala računa.“

(Konec prihodnjič.)

## Slovansko slovstvo.

\* Pod naslovom „Živé stíny“ je v darek mla-deži slovanski izdal g. Jos. R. Vilímek v Pragi knjižico, ktera je v zalogi administracije „Humoristič-nih Listov“ na svetlo prišla in ktera v 29 slikah kaže, kako se morejo zvečer pri luči samo s prsti ali z eno ali dvema rokama na steni podobe različnih živali tako na tanko narejati, da jih komaj malar lepše iz-rišati more. Prav kratkočasna igračka za zimske ve-čere je to, pa mladež mora vendar že biti bistre gla-vice, da zadene s prsti in rokami podobo.

Angličani, Francozi in Nemci imajo že davno take knjižice, ki bistrijo um mladini, pa so za kratek čas mladim in starim. Dobra misel je tedaj bila g. Vilímeka, da je za slovansko mladino izdal to kratkočasno knjižico, ktera to, kar gori roka dela, spodaj v 5 slo-venskih jezikih imenuje. Cena knjižici je le 28 krajc. S temi 28 krajcarji pa vemo, da se zimske večere more zabavljati (kratkočasiti) ne le mladi svet vsake omikane rodovine, temuč tudi stari ž njo vred.

## Dopisi.

**Iz Haloz 4. julija. R. B.** — Ako rodoljub sloven-ski biva v Gradcu ali če od dalječ prebira ondašnje časnike, ki „hočejo“ izrazovati tako imenovano „öffent-liche Meinung“, milo se mu stori pri srcu. Slovenska roka je polagala temeljni kamen mestu Gradcu, in dan današnji še v njem živi okoli deset tisoč Slovencev: raznih uradnikov, duhovnikov, trgovcev, dijakov in dru-žin; vendar, kar je slovenski del sekovske vladikovine pridružen laboški in bogoslovci dobivajo poduk v ma-riborskem semenišči, več ali manj zginila je dušna zveza med graškimi Slovenci in med nami. Razun vr-lega dijaštva in nekterih le prereditih rodoljubnih go-spodov ne vedó in ne poznajo več našega slovstvenega delovanja in gibanja, nimajo niti duha niti sluha o tem, kar se godi na Slovenskem; tla so mrzla, srca ledena, ljubezen do slovenske domovine je preminila zgubivša skoro povsod narodno stalo. Ker se po takem nimamo ničesa nadjati iz črnega deželnega hrama v Gradcu, ni čuda, da se čedalje bolj željno in zaupljivo oziramo na belo Ljubljano. — Za Krempljnov spominek so na-dalje darovali gospodje: dr. Robič, profesor v Gradcu 2 gold., Polič Drag., župnik v hiravnici graški 2 gold., Kurija T., oskrbnik v hiravnici graški 2 gold. V Celji se je nabralo 3. julija ob priliki duhovniške skupščine 27 gold. Gospodov darovnikov pohlebnost in čednost mi ne dopuščate priobčiti njihovih blagih imen; dotični odbor se tedaj s tem skupno zahvaljuje darežljivim ro-kam in poštenim narodnim srcem. Slava!

**Iz Vélíkovca na Koroškem. 7.** — Vsak učitelj pozná sitnosti, ktere mu dela pobiranje učnine ali šol-skega denarja. Ne samo, da mu je to na veliko mate-rijalno škodo, ker težko zaslužene peneze le počasno dobiva, večkrat pa še prav ne, si še čez to nakloni nevoljo nekterih starišev, kateri morejo učnino plačevati. Res je, da se ta sitna naprava zmiraj več odpravlja; in srečen je učitelj, kteremu ni treba s tem se pečati. Pri nas v Vélíkovcu, kjer imamo glavno šolo, pa še

do zdaj to breme učitelja tlači; vendar se je pred kratkim na boljše zasukalo; prišlo je to namreč visoki deželni vladi v Celovcu do ušes, in kmalu potem došel je ukaz naši občini, naj učnino ona pobira, učitelji pa naj svoj denar potem iz njene denarnice dobivajo. Pri-hodnjo šolsko leto se bo to gotovo vresničilo, česar zeló želimo.

**Iz Proseka blizo Trsta 7. julija. N.** — Kakor strela z jasnega neba je zadela žalostna novica našo okolico, da so v Mehiki cesarja Maksa ustrelili. Moja roka je preslaba, da bi mogel popisati žalost, ki jo je obudila v naših srcih ta dogodka, ki je vzela pravega očeta naši okolici. \*) Prokleta naj je roka, ki se je oskru-nila s krvjo blagodušnega vladarja, ki se je vés žrtvoval za to, da bi se prerodila nesrečna država!

**Iz Jelšan v Istri 6. julija.** — Preteklo nedeljo proti večeru imeli smo tukaj visocega gosta cesarskega namestnika barona Bacha. Po pogovoru z okrajnim predstojnikom, duhovnim učiteljem, občinskim in čital-niškim odborom se je podal v cerkev in šolo, o kateri je svojo popolno zadovoljnost izrekel. Iz šole gredé je tudi našo narodno čitalnico obiskal; jako mu je dopadla ta narodna naprava. S tukajšnjimi možmi se je tudi slovensko pogovarjal.

**Iz Prema na Notranjskem 8. julija.** — Presvitli cesar Ferdinand I. je poslal prav v največi sili in po-trebi 400 gold. v podporo zidanja tukajšnje ravno zdaj stavljene nove farne cerkve. Neizmernokrat Bog povrni!

**Iz Idrije 30. junija. \*\*** — Redkokrat je sli-šati iz našega mesta, in kadar je kaj, malo je razvese-ljivo (razun preslavne volitve deželnega poslanca na-šega, ktera je občno radost zbudila po vsej domovini). Danes pa vam, drage „Novice“, radostnega srca na-znanjamo, da nam je zasijala zvezda najslajšega upanja, da pridemo na bolje. Dobili smo na čelo našega ru-darstva vrlega rodoljuba, ki priznava in čisla pravice narodne in ljubi strune mile domovinske. Kar nas pa še najbolj osrečuje, je njihovo zagotovljenje pri današ-njem skazovanji rudarjev, da jim ne bode samo pred-stojnik, temveč da jim hoče biti prijatelj in — skrben oče. — Take besede morajo seči v globočino ginjenega srca, posebno ker jih je v materinem jeziku izrekel pre-častiti gospod rudarski načelnik, — take besede vežejo pa tudi srca z zvestobo, ljubeznijo in gorečo hvalež-nostjo! — Danes je čitalnica napravila majhino veselico na pristavi pri g. Leskovcu po popoldanski Božji službi. Skoro vsi družniki so se udeležili te zabave in to toli-kanj raje, ko se je razglasilo, da naš rudarski načelnik g. Lipold, čitalnici kakor ud pristopivši, vprvič počasti družbo sè svojo nazočnostjo. Jako veselo se je vrstila godba s petjem. V mraku pa se je venček gospodičin in mladenčev zbral na plesišču, od kodar smo se še le proti polnoči domú vrnili. Vrli naši muziki naprej, vesela družbica pa za njimi, in tako smo dospeli v Idrijo pred, ko smo se nadjali. — To je bil prvi izlet čitalnice naše; vsak se ga radosten spominja.

**Dostavek vredništva.** Tudi dopis, ki smo ga iz rok družega rodoljuba prejeli, potrjuje nam veselje, da je častiti gospod M. Lipold za voditelja rudarstva idri-škega izvoljen, tako-le: „Poklic častivrednega gospoda na to mesto smo z velikim veseljem sprejeli, ne samo ker nam je poleg bistre glave in dobrega srca njegovo rodoljubje do naroda znano, ampak tudi zato, ker ru-darstvu v Idrii se je prvokrat, odkar menda stoji, želja spolnila, da morejo s svojim voditeljem v materinskem jeziku se pomenkovati, naj si bodi o opraviilih svoje službe ali o družih družinskih zadevah. Bog daj srečo!“

\*) Grad Miramar, pred odhodom v Mehiko stanovanje Maksovo, je sosed Proseške okolice.

„Gledala sem s te višine  
Divjih rojev klete čine,  
Ko si svet delili so;  
In smem reči, da storilo  
Se je tudi meni milo  
Nad krivico prehudó.“

„Slišala sem zdihe vroče  
Dedov tvojih, ko jim koče  
Palili so nad glavó;  
In tud mene je bolelo  
Srce, ko mi je donelo  
Njih jokanje na uhó.“

„Dnevi sparni so varili  
In nalivi mi kalili  
Stene neopažene.  
Vihte strašne so bučale,  
Da bi skor me omajale,  
Pa ganila nisem se.“

„Glej! strel moč me ni razklala,  
Vlagi, toči v bran sem stala,  
Stoj udarcem tudi ti.  
Če nadzvezdne pa oblasti  
So ti namenile pasti,  
Padi, — zakon ti veli —“

Skala! čuj prisego mojo:  
Zvršiti naročbo tvojo  
Vse vse dni se trudil bom.  
In ko bela smrt me grudi —  
Mož beseda — bode tudi  
Zadnji zdih moj: Bog in dom!

Fr. Svetličič.

## Sporočilo o VII. odborovi seji slovenske Matice v Ljubljani.

(Konec.)

Točka 2. v tajnikovem sporočilu se je na besedo g. Praprotnika, naj se akademijina knjižnica nikar ne izpušči, rešila po dr. Costovem nasvetu: da se pošiljajo Matičine knjige, vsake po trije zvezki, predstojništvu, da sprejame prvi zvezek v akadem. knjižnico, druga dva pa podeli v imenu g. dr. Muršeca najpridnejšima Slovencema, ki se učita na akademiji zagrebški.

Ker je zemljevidov nekaj še, se gledé na 3. točko sklene, da se pošlje g. ustanovniku prošeni zemljevid, in gledé na 4. točko po dr. Bleiweisovem predlogu, da se omenjeni ustanovnik prepiše med letnike in se mu za zdaj všteje letnina po njegovi prošnji, dasiravno utegne ta primerljaj, kakor prav opomni dr. Costa, velike pomembe vprihodnje biti Matici slovenski.

Knjiga „štirje letni časi“ naj se vsem sploh prodaja po 1 gld. nov. den. in „Rudninoslovje“ po 40 kr. — „Koledarju“ naj ceno nastavita predsednik in tajnik, „Slovensko-česki slovnici“ pa naj jo ugane predsedništvo s tajništvom in pisateljem vred. — Tudi letos naj se pošljejo vsem udom, ustanovnikom in letnikom vse Matičine knjige, zato naj se prodajajo vsem po prodajalni ceni. Le njemu, ki ob enem kupi najmanj 5 iztiskov, se prepusté po ceni, po kateri jih dobivajo bukvarji. To isto ima veljati tudi dijakom. Letošnje tri knjige dobijo tudi novi družniki, kateri pristopijo še do novega leta 1868.

Blagajnik dr. J. Zupanec poroča o računu in proračunu, ki se odobrita oba, in g. J. Vilhar pové, da se je blagajnica z računi trikrat pregledovala, in da se je našlo vse v dobrem redu. Razun tega pové

g. blagajnik, koliko se je doslej izdalo, koliko bi se bilo smelo, in koliko je še tega ostalo v Matici, pa tudi, koliko je družnikov, ki so na dolg z ustanovnico in letnino, češ, da se podvizajo s plačilom. — Gosp. knjižničar prof. Vavru pové, koliko je letos pridobila Matica knjig, ki bodo naznanjene v letopisu. Zlasti lepo darilo so ji g. dr. Vojskove knjige, ki jih je prejela od Mohorjeve družbe. Vvrstilo se je knjižnici koj 122 zvezkov, ki so pisani ali v slovanskih narečjih ali pa v slovanskih zadevah. Največ jih je slovanskih. Mnogo pa — 155 zvezkov — je šolskih in pedagogičnih, ktere naj bi se po njegovem nasvetu podarile nekaj mestni glavni šoli pri sv. Jakobu, nekaj pa c. k. gimnaziji, in dr. Bleiweis nasvetuje, da se g. dr. Vojsku pošlje pismena zahvala v imenu slovenske Matice, kar zbor hvaležno pritrdi.

Žrebovanje določi, da izstopijo letos izmed ljubljanskih odbornikov gg. dr. E. H. Costa, Anton Lézar, Andrej Praprotnik in Jožef Marn; izmed vnanjih pa gg. Juri Grabrijan, Matej Pirec, dr. Št. Kočevvar, France Cegnar, Matej Cigale pa dr. France Miklošič.

Gosp. Fr. Hafnerju, učitelju v Slovenjem gradcu, se je na vprašanje: Bi li Matica hotela izdati „steno-grafijo slovensko?“ — sklenilo odgovoriti, da naj pošlje spis, da ga prej pogleda v to naprošen odsek in presodi po pravilih; da je pa z ozirom na to, kako važna je ta knjiga za sedanjí čas, in da se enaki spisi navadno ne dajo na svetlo brez podpore, Matica pripravljena vsaj podpirati njeno izdajo, ako rokopis potrdijo presojevalci izvedenci.

Gosp. A. Lézar predlaga, naj se III. občni zbor skliče na sredo 7. avgusta t. l., in predlog se enoglasno sprejame, in izreče se želja, da se obhaja po navadi dopoldne s cerkveno slovesnostjo in popoldne z večerno veselico v čitalnici.

Naposled nasvetuje g. A. Lézar, da odbor izmed sebe izbere odsek, da: a) sestavi imenik knjig, ktere Matica želi izdati, b) nakaže pot, po katerem si ona najhitrejšje priskrbi najboljših dotičnih rokopisov, in c) o tem svojem poslu poroča v prihodnji odborovi seji. — Dr. Bleiweis misli: naj bode odsek izmed vseh slovenskih odbornikov, dr. Costa pa skaže, da je k vspešnemu delovanju treba, da se ta odsek izvoli le izmed ljubljanskih odbornikov, in temu naj svetujejo tudi vsi drugi. Nasvetuje tedaj, da se izvoli pet odbornikov ljubljanskih, kateri naj bi sporočilo svoje litografovano poslali tudi vnanjim, in po tem poročali odboru, in izvolijo se po večini glasov gg. dr. Bleiweis, dr. Costa, prof. Lézar, Marn in Vavru.

Pri tej priliki pa stavi dr. Bleiweis drug predlog, ki naj bi ga predsedništvo s tajnikom vzajemno skušalo dovršiti, predno se zbere odsek, in sicer: a) da si Matica pridobi poezije V. Vodnika in b) J. Vesela Koseskega. Prve je imel g. M. Kastelec, ki jih je prodal bukvarju Otonu Wagnerju, od kterege bi se mogle dobiti v last. Zastran drugih naj se obrne do slavnega pesnika samega, da ji privoli, ker je posebno v blagor šolske mladine silo želeti, da bi se dobivale njegove cenjene poezije zbrane v enem zvezku. Predlog se enoglasno sprejame.

Na to g. prof. Marn še omeni, da bi — gledé na prof. Žepičevo latinsko čitanko in na prof. Ladislavovo slovnico latinsko — gotovo prav dobro bilo, ako bi mislil kdo na sestavo slovensko-latinskega in latinsko-slovenskega slovarja ter se je hotel poprijeti. In g. B. Raić naznani, da se „Slovenski Štajar“ sicer pridno spisuje, da pa gotovega o njem zdaj še nič ne more povedati.